BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

10 Pagini
10 Pagini

EXEMPLARUL { In Romînia 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.644/939

Nr. 292 Miercuri 23 Octombrie 1940
10 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

REFACEREA ARMATEI

Intre sforțările depuse de Conducătorul Statului pentru îndreptarea stărilor de lucruri în toate domeniile de interes obștesc, acelea înclinate refacerii armatei se așează, cum e și firesc, pe planul întâi. Și aci trecerea dela „regimul de rozătoare" la „regimul de albine lucrătoare" — cum foarte plastic s'a exprimat d-sa — este un comandament al clipei de față, a cărui traducere în fapt nu trebue să mai întârzie.

Căci, din nefericire, și în acest domeniu delicat și plin de răspundere, care angajează siguranța și apărarea țării, a domnit acelaș criteriu megaloman de pompă și ostentație, de lustru, grandoare și superficialitate, pe care l-am plătit nu numai cu grele miliarde risipite în creațiuni nesericase și factice, dar chiar cu ciopârțirea țării.

Am plecat dela concepția „grandioasă" a unei armate vaste, care să impresioneze cantitativ, prin efectivul maselor mobilizabile, fără să ne gândim dacă avem la îndemână și toate mijloacele materiale și morale necesare întreținerii, înzestrării, instruirii și antrenării unei asemenea armate, după toate cerințele tehnice ale războiului modern. In loc să lucrăm în adâncime am lucrat în suprafață, netinând seama că o țară cu mijloace materiale și tehnice oarecum limitate cum e țara noastră se poate sprijini mai temeinic pe o armată ceva mai redusă ca efectiv, dar bine disciplinată, bine adaptată utilajului modern și mai ales bine stăpânită de comandanții ei, limitați ca număr la strictul necesar.

„Suntem armata care avem cele mai multe comandamente din lume" — afirma d. general Ion Antonescu în prefața planului general de reorganizare a armatei. Și documenta, înfățișând situația din 1934: avem 5 inspectori generali de armată; 1 inspector g-ral tehnic; 8 insp. g-rali de arme și servicii; 25 inspectori de cercuri de recrutare; 8 directori superiori; 17 directori; 11 comandanți de corp de armată; 7 comandanți de comandamente teritoriale; 30 comandanți de divizii; 98 comandanți de brigadă, — toți având de foarte multe ori atribuțiuni similare, sau, ceeace e și mai rău, suprapunându-se fără necesitate sau contrazicându-se.

In aceeași prefață, d. general Ion Antonescu a denunțat calamitatea desvoltării disproporționate dată diverselor servicii administrative, tehnice, etc., stăruind asupra jandarmeriei și grănicerilor, care, deși sunt numai trupe de poliție administrativă și vamală, încadrează aproximativ 20 de regimente, ceeace reprezintă 1/3 din totalul efectivelor noastre militare din perioada maximală din cursul unui an, perioadă care ține 4½ luni și mergând până la jumătate din totalul efectivelor, în perioada minimală (7½ luni pe an).

Această stare de lucruri se cerea neapărat remediată, în interesul disciplinii, al bunei instruiri și al perfectei prize care trebue să existe între ofițeri și trupă, între comandamente și unități.

Deci, mai puțină „hidrocefalie" în ce privește conducerea armatei, limitând numărul generalilor, inspectorilor, comandanților; mai puțin disproporționate efective rezervate diverselor servicii; dar în schimb efective cât mai bine instruite, cât mai bine echipate și antrenate pentru linia de foc.

Să revenim, cu alte cuvinte, la concepția sănătoasă a primului rege al țării, Carol I, care făurise României Mici o armată nu prea mare prin efectivele ei, dar foarte mare prin sufletul, disciplina și patriotismul ei. Cu această armată ne-am întregit țara în 1916—1918.

DUMINICA NOAPTEA, LA ORA 24, S'A APLICAT NOUA ORDONANȚA A PRIMARIEI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, PRIVITOARE LA VERIFICAREA FUNCȚIONARII APĂRARII PASIVE IN TIMPUL NOPȚII.

ORDONANȚA, — AL CAREI TEXT IL PUBLICAM IN CORPUL ZIARULUI, — SE VA APLICA ȘI IN NOPȚILE URMĂTOARE, EA RĂMÂNÂND IN VIGOARE PÂNĂ LA NOUI ORDINE.

Sâmbătă dimineață

s'au auzit numeroase bubuituri de tun dinspre Gibraltar

Algesiras, 20 (Rador). — Corespondentul agenției „DNB" transmite:

Sâmbătă, dimineața s'au auzit numeroase bubuituri de tun dinspre Gibraltar.

In timpul ultimelor nopți artileria engleză dela Gibraltar a intrat adesea în acțiune. Ea a tras împotriva vapoarelor ce nu au dat ascultare semnalelor luminoase emise din interiorul fortăreței dela Gibraltar. Prin tirul artileriei engleze s'a căutat să se împiedece vapoarele de a-și continua călătoria.

AVION CĂZUT IN MARE

IN APROPIERE DE COASTA MEDITERANEI

Vichy, 20 (Rador). — Avionul cari transporta în ziua de 10 Octombrie trei ofițeri francezi și patru ofițeri germani, membri în comisiunea de control, cum și șase subofițeri și soldați germani, a căzut în mare si s'a scufundat în apropiere de coasta Mediteranei, probabil din cauza unei furtuni

Cercetările făcute cu un devotament neobosit de aviatia franceză și germană au rămas, din nefericire, fără rezultat.

Valurile mării au aruncat la țărm câteva cadavre

IN DEȘERT

Trupe libiene înaintând

NOUA FAZĂ A RĂZBOIULUI AERIAN

Ofensiva germană și rezistența britanică

de R. SEIȘANU

Se împlinesc patru săptămâni de când Londra, portul său, care se întinde până la estuarul Tamisei și celelalte regiuni ale Angliei centrale, de sud și sud-est, sunt supuse atacurilor aeriene germane, de zi și de noapte. Atacurile masive în valuri succesive, adeseori însoțite de lupte între avioanele de vânătoare, se succedează la dese intervale de timp și efectele lor distructive sunt de sigur impresionante, dacă ținem seama de cantitatea și greutatea bombelor și torpilelor lansate, de materialul lor, incendiar, sau de forța lor explozivă.

Mai sunt apoi efectele morale ale alarmelor prelungite și ale bombardamentelor asupra populației din regiunile atacate.

Aviația grea de bombardament germană a atacat eri sub titlul de represalii Londra, Liverpool și Birmingham; iar aviația de bombardament britanică a întreprins mai multe incursiuni, atât în regiunea de vest a Germaniei, cât și în regiunea coastelor franceze ale canalului Mânecei și de-asupra teritoriului departamentului Girondei. Aviația italiană și cea britanică sunt și ele în plină activitate în Africa de nord și orientală, ca și în zona mării Mediteranei. Cele mai grele lupte aeriene se dau însă în sectorul Londrei, pe care germanii îl consideră cel mai important centru vital fortificat al Marei Britanii.

Firește că aviația germană caută să tragă maximum de avantajii din apropierea obiectivului lor principal — sectorul Londra — de coastele canalului Mânecei și ale mării Nordului, care le îngăduie să folosească avioane grele de bombardament cu numeroase bombe și torpile și să organizeze atacuri massive în valuri succesive pe baza unui program cu obiective precizate. Comandamentul german contează însă mult și pe factorul moral, — care este în funcție de capacitatea de rezistență a populațiunii britanice împotriva acestui tip de război aerian și antiaerian, fără precedent. O comparație între primul război aerian și cel de azi, va scoate în evidență, „progresele" înregistrate de către aparatele zburătoare în operațiile militare.

La începutul războiului din 1914 escadrilele de aviație nu au făcut de cât observații și recunoștere de-asupra teatrelor de operațiuni. Nu era peatunci aparate de vânătoare și de bombardament. Aceasta nu înseamnă că nu s'a întrevăzut posibilitatea folosirei avionului pentru distrugeri și lupte aeriene. Cel dintâi, care a pomenit de transformarea aviației militare în sens ofensiv este un ofițer belgian, Pontrin, autorul unui articol interesant apărut în 1911 în „Revue générale de l'aéronautique militaire".

„Este cu putință — scria locot. Pontrin în acel articol — ca progresele aviației, studiile făcute asupra balisticei — balistica aeriană — să permită atacul stabilimentelor militare și trupele în marș spre frontieră, pe șosea și cale ferată. 500 de aeroplane, având fiecare câte 300 kilo de explosive ar putea să plece din Metz două ore după declararea războiului ca să zboare de-asupra Parisului. Efectul moral va fi imens și unele monumente publice, palatul Elisée și ministerul de război, ar putea fi bombardate în așa fel, încât funcționarea normală a marilor servicii naționale să devină imposibilă".

Ideia bombardamentelor aeriene a fost apoi pusă în practică. In 1912 s'au făcut în Franța cele dintâi experiențe cu avioane încărcate cu bombe explozive ce făceau parte din „escadrila dela Mailly". In Martie 1913 s'a propus în programul aeronauticei militare franceze, că „obiectivele terestre pot să fie atacate de proectile incendiare, sau de proectile explozive".

In aceeaș epocă programul aeronauticei britanice a impus să se instaleze pe fiecare avion a escadrelor de distrugere, câte 60 kgr. de bombe și un tun de 27 kgr.

Cu toate că războiul din 1914 a isbucnit, după o notă de protest a Germaniei, din cauza unor avioane franceze ce au aruncat bombe asupra orașului Nüremberg, de fapt, nici armata franceză și britanică, nici armata germană, nu aveau atunci o aviație de vânătoare și de bombardament. In prima fază a campaniei s'au aruncat din avioanele franceze, asupra trupelor germane săgețile zise „Bon", după numele inventatorului lor, colonelul Bon, care erau de oțel în forma unor creioane groase ascuțite la vârf.

Cel dintâi atac aerian cu bombe s'a dat de germani, în ziua de 30 August 1914: un avion de tipul Taube a bombardat Parisul cu cinci bombe explozive piriforme de câte trei kilo fiecare. S'a mai atacat Parisul și alte centre, de acelaș tip de ion, numai de

(Continuare in pag. 2-a)

S'A RIDICAT

DOMICILIUL OBLIGATOR D-LUI M. GHELMEGEANU

COMUNICAT

Ministerul de interne face cunoscut, că s'a ridicat domiciliul obligator d-lui Mihail Ghelmegeanu.

Guvernul Petain a hotărît

să asaneze „zona" din jurul fortificațiilor capitalei

Paris, 20 (Rador). — Guvernul Petain a decis să asaneze „zona" din jurul fortificațiilor capitalei, urmând ca apoi, în această regiune, să se construiască locuințe sănătoase și moderne pentru lucrători.

Lucrările de amenajare vor începe imediat. La lucrări vor fi întrebuințați 8.000 de muncitori.

In Anglia se interzice

vânzarea ciorapilor de mătase pentru femei

Stockholm, 20 (Rador). — Ziarul „Goeteborg Handels-Ochsjoc-Farts-Tidningen" *anunță din Londra că guvernul britanic a dat un decret prin care, cu începere dela 1 Decembrie a. c., se interzice vânzarea ciorapilor de mătase pentru femei, întrucât industria de război are nevoe de toate disponibilitățile de mătase.*

CASA M.S. REGELUI

COMUNICAT No. 3

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

Până în ziua de 20 Octombrie a. c., M.M. L.L. REGELE și REGINA MAMĂ ELENA au primit în audiență următoarele persoane:

— E. S. Monseniorul Andrea Cassulo, Nunțiu Apostolic,

— D. general à la suite Alexandru Filitti,

— D. Cezar Popescu, primarul orașului Sinaia,

— D. ambasador N. Petrescu Comnen, ministrul României pe lângă Sfântul Scaun,

— D. dr. I. Costinescu, președintele Crucii Roșii,

— D. Horia Sima, vice președintele Consiliului de Miniștri,

— D. Dinu C. Hiott, ministrul României la Vichy,

— D. I. Vojen, ministrul României la Roma,

— D. colonel Corbuleanu, atașatul militar al României la Roma.

— D. colonel Just, atașatul militar al Germaniei la București,

— E. S. d. Constantin Collas, ambasadorul Greciei la București,

— D. general Hansen, comandantul misiunei militare germane în România,

— D. general Speidel, comandantul misiunei aviatice germane în România,

— D. colonel Hauffe din misiunea militară germană,

— D. maior Schömmell, din misiunea militară germană.

Victimele inundațiilor catastrofale din Spania

Barcelona, 20 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

Numeroase persoane au murit în inundațiile catastrofale din Catalonia.

In localitatea Torello numărul celor lipsă la apel trece de 300 persoane. Foarte multe persoane sunt lipsă și în localitatea Manlleu, situată la nord de Vich.

Lucrările pentru salvarea sinistraților sunt foarte grele, întrucât apele și dărâmăturile reprezintă obstacole aproape de neînvins pentru membrii echipelor trimise la fața locului.

Pagubele se ridică la suma de un miliard franci

Perpignan, 20 (Rador). — Estimațiile oficiale cu privire la pagubele provocate de inundații în regiunea Pirineilor se ridică la cifra de un miliard de franci.

In valea râului Têt, au fost luate de ape 60 case, între care cinci hoteluri și un sanatoriu.

La Vernet-les-Bains au dipărut 25 persoane, iar alte 63 au dispărut la Amélie-les Bains.

Casele amenințând să se prăbușească, o parte din populația orașului Perpignan a fost evacuată.

La Arles-sur-Tech, localitate deja devastată de ape, torentele continuă să crească.

Uzina electrică dela Pas-du-Loup a fost luată de puhoiu.

Informațiile sosesc cu greu din regiunile izolate de inundații.

Se fac sforțări considerabile pentru ajutorarea populației din satele sinstrate.

DUMINICĂ, IN FAȚA PALATULUI REGAL

Muzica gărzii dând un concert

OPERA DE RECONSTRUCȚIE

Conducătorul Statului, generalul Antonescu, a răspuns unor întrebări puse de redactorul ziarului „West Deutscher Beobachter" — textul l-am reprodus în întregime zilele trecute — în legătură cu țelurile și orientările regimului nou pe care se bizue orientarea României de azi.

D-sa a amintit cum, încă din 1933, ca șef al Marelui Stat Major, a denunțat public vicile structurii noastre politice cerând formal schimbarea ei radicală.

In deosebi, d-sa a atras de atunci atenția factorului competent că lupta împotriva tineretului este în fond lupta împotriva neamului, exprimându-și credința că pentru renașterea țării e nevoe de organizarea tuturor forțelor naționaliste.

Protestând împotriva mijloacelor sălbatece și nedrepte cu care regimul tiranic din acea vreme încerca să distrugă o mișcare de îndreptare a țării, d-sa a fost aprig prigonit, dar din toate aceste strădanii de uniune națională la care a participat, s'a închegat legătura cu mișcarea legionară, care a dus la stabilirea guvernului de azi.

In întâlnirile pe care le-a avut cu promotorul mișcării legionare, Corneliu Codreanu, d-sa vedea simbolul impunător al generației noui pe care îl reprezenta Căpitanul, a cărui credință neclintită, în puterile neamului românesc, constituia exponentul protestatar al puterilor de redeșteptare.

„In spatele lui se găsește tineretul cu tot ce are, mai patriot și mai curat, iar în spatele tineretului stă Națiunea.

Dacă vei învinge pe Corneliu Codreanu, va trebui să intri în luptă cu tineretul.

Dacă îl vei învinge și pe acesta, te vei găsi față în față cu Națiunea și ea te va învinge", a fost sfatul pe care generalul Antonescu l-a dat fostului rege.

Sfatul n'a fost ținut în seamă; urmările se cunosc; judecătorii, cari l-au condamnat, din ordin, pe Corneliu Codreanu fără judecată, stau azi în fața legilor și „nimeni n'ar vrea să fie în locul lor".

Ca prim comandament al guvernării, generalul Antonescu precizează: restabilirea mândriei românești, înlăturarea regimului de tiranie politică și folosirea mișcării legionare în acțiunea de reconstrucție a Statului.

Intocmind un program de justiție reparatoare, care să refacă încrederea poporului român în el însuși, prin sancționarea trecutului, Conducătorul Statului își afirmă din nou voința neînfricată de a duce la capăt opera de reînviere a țării, exprimând în acelaș timp un emoționant omagiu jertfei lui Corneliu Codreanu „care n'a avut fericirea să vadă triumful mișcării legionare".

CREAREA BURGHEZIEI NAȚIONALE

de N. BATZARIA

Intr'un articol public în ziarul „Cuvântul" și intitulat „Problema evreiască în Statul Legionar", d. profesor P. P. Panaitescu pune chestiunea pe adevăratul ei teren, când recunoaște că „problema evreiască nu stă în primul rând în îndepărtarea evreilor, ci în înlocuirea lor". Inlocuirea nu se poate înfăptui decât prin crearea unei burghezii naționale.

Esențialul este însă de a ști cum poate fi creiată această burghezie, această clasă de mijloc românească?

In trecut, ne mai spune d. Panaitescu, românii — ca și polonii și ungurii — n'au avut o burghezie națională. Am putea să adăugăm că tot așa era cazul și cu alte popoare din sud-estul european, ca: turcii, sârbii și bulgarii.

Cu acest prilej am putea releva și următorul adevăr dovedit în lumina faptelor: așa zisele aptitudini pentru comerț ale unor popoare nu sunt însușiri înăscute, ce ar lipsi altor popoare, ci s'au format și desvoltat din cauza condițiunilor de viață în care s'au găsit acele popoare. Pământ puțintel sau puțin productiv, precum și împrejurări sociale și politice au silit pe un popor sau părți din acest popor să-și caute posibilități de existență în alte îndeletniciri, decât în agricultură sau creșterea vitelor.

De pildă, pentru creștinii, cari în trecut au trăit sub stăpânirea turcească, era închis orice acces la funcțiuni publice sau la cariera militară. Dintre aceștia, unii, cum au fost grecii, armenii și o bună parte din românii macedoneni, nu dispuneau de pământ bun pentru agricultură. Așa fiind, nevoia i-a constrâns să se îndrepte spre comerț.

Ceva asemănător găsim și aici în România. Negustorii olteni, bunăoară, sunt din regiunile Olteniei cu pământ puțintel sau puțin productiv. Tot așa, din lipsa de pământ, mocanii din regiunea Brașovului s'au văzut siliți să devină negustori, atunci când oieritul încetase de a fi o ocupație rentabilă.

Insă aceste adevăruri nu scad întru nimic importanța și marea actualitate a problemei enunțate mai sus și anume: cum poate fi creată o clasă de mijloc națională, care să ia cu succes locul clasei sociale evreiești?

Mai înainte de a încerca să răspundem întrebării, socotim de folos a releva că și astăzi există — de sigur, în proporții

(Continuare in pag. 2-a)

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

MONETE BIZANTINE

de CONST. MOISIL

Istoricii nu sunt încă de acord asupra datei de când începe asistența imperiului bizantin. Unii pun acest început în anul 395 d. Cr., când în urma morții împăratului roman Teodosiu, cei doi fii ai săi Aracadiu și Onoriu au împărțit imperiul între dânșii, primul luând provinciile răsăritene cu capitala Constantinopolul, celalalt provinciile apusene cu capitala Roma.

Alții însă susțin, că multă vreme în urma acestui eveniment imperiul de răsărit și-a menținut caracterul roman și că abia în veacul al VI-lea sau al VII-lea

Fig. 1

s'a transformat într'un stat cu organizație, cultură și viață deosebită și a devenit imperiul bizantin.

In orice caz se pare că toți admit o epocă „prebizantină", care ar fi veacul al V-lea, când s'au pregătit formele caracteristice ale vieții și culturii celei noi, cu totul deosebite de viața și cultura romană.

Cât privește monetele bizantine originea lor se poate fixa cu mai multă ușurință. O concepție nouă în arta monetară, radical deosebită de cea romană, se observă la monetele bătute în domnia împăratului Anastase I (491-518) și ea este însoțită și de o reformă monetară realizată de acest împărat. Nu avem date destul de complete asupra reformei monetare a lui Anastase I, dar din studiul monetelor sale rezultă, că în special piesele de bronz, cari aveau circulația cea mai întinsă, prezintă caractere artistice cu totul noui și fac parte dintr'un sistem monetar cu totul deosebit de cel roman.

In primul rând la toate monetele emise de acest împărat efigiile nu sunt portrete reale, ca pe monetele romane, ci simple figuri convenționale, cari urmăresc să reprezinte nu trăsăturile fizionomiei împăratului, ci înfățișarea generală a unui stăpânitor.

De altă parte tipurile de pe reversurile monetelor nu mai sunt cele romane tradiționale, ci tipuri noui și foarte puțin variate, în legătură cu credința creștină: bustul lui Crist, al Maicei Domnului sau o cruce mare cu trepte. Numai pe piesele de aur se mai întâlnește o Victorie, transformată în arhanghel, ținând în mâna dreaptă crucea și în stânga globul cruciger.

Pe monetele de bronz vechile tipuri romane au fost înlocuite cu cifre romane sau grecești, cari arată valoarea monetei. Unitatea monetară de bronz era *nummus*; deci s'au bătut piese de 5 numi: *pentanummium*, cari aveau pe revers cifra romană V sau grecească *E*; de 10 numi având pe revers cifra romană X sau grecească I, decanummium de 20 numi cu cifra romană XX

Fig. 2

sau grecească *K*, *jumătate de follis*; și piese de 40 numi, cu cifre romană XXXX sau greacească *M*, follis (fig. 1-4, cari reprezintă monete de bronz dela Justinian I)

In acelaș timp pentru datarea monetei, se punea pe revers și anul de domnie a împăratului: ANNO I, II, III, etc. In sfârșit tot aci erau și inițialele numelui

(Continuare in pag. 2-a)